

**TÜRK SANAYİCİLERİ
VE İŞADAMLARI
DERNEĞİ**

ANKARA TEMSİLCİLİĞİ

ANKARA BÜLTENİ
[Hizmete Özel]
TS-ANK-05-047
01 Şubat 2005 Sayı : 2005-02

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi No: 74
Tepebaşı 80050
İstanbul - Türkiye
[T] +90-212-249 19 29
[F] +90-212-249 13 50
[E] tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
[T] +90-312-468 10 11
[F] +90-312-428 86 76
[E] ankoffice@tusiad.org

Avrupa Birliği

13, Avenue des Gaulois,
1040 Brussels - Belgium
[T] +32-2-736 40 47
[F] +32-2-736 39 93
[E] bxloffice@tusiad.org

Washington D.C.

1250 24th Street,
Washington D.C. 20037 - US
[T] +1-202-776 77 70
[F] +1-202-776 77 71
[E] usoffice@tusiad.org

Berlin

Maerkisches Ufer 28 10179
Berlin-Mitte - Deutschland
[T] +49-30-28 878 63 00
[F] +49-30-28 878 63 99
[E] info@tusiad-de.org

Paris

12,Rue Godot de Mauroy 75007
Paris - France
[T] +3-1-426 516 40
[F] +3-1-426 516 99
[E] satan@tusiad.org

Ankara Bülteni ile ilgili görüş
ve önerileriniz için :
ankarabulteni@tusiad.org

ANKARA BÜLTENİ

T Ü R K S A N A Y İ C İ L E R İ V E İ Ş A D A M L A R I D E R N E Ğ İ

ANKARA TEMSİLCİLİĞİ

Sayı: 2005-02

01 Şubat 2005

**Ankara Bülteni
TÜSİAD Ankara
Temsilciliği
Tarafından
Hazırlanmaktadır**

İÇİNDEKİLER

I. ANKARA'NIN EKONOMİK VE SİYASİ GÜNDEMİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME

II. YASAMA SÜRECİ

- A. Geçtiğimiz Dönemde Çıkan Önemli Kanunlar
- B. Yeni Kanun Tasarıları
- C. TBMM İhtisas Komisyonları
- D. TBMM Genel Kurulu
- E. Önümüzdeki Dönemde TBMM Genel Kurulu Gündemi

III. KURUMSAL İLETİŞİM PLATFORMLARI

- A. Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK)
- B. Reform İzleme Grubu (RİG)
- C. Avrupa Birliği İletişim Grubu (ABİG)
- D. Ekonomi Koordinasyon Kurulu (EKK)
- E. Ekonomik Sosyal Konsey (ESK)

IV. TÜSİAD ANKARA TEMSİLCİLİĞİ'NİN KATILIMLARI

V. AB MÜKTESEBATINA UYUM VE İDARİ KAPASİTENİN GELİŞTİRİLMESİ

VI. MAKRO EKONOMİK UYUM PROGRAMINA İLİŞKİN GELİŞMELER

TÜSİAD, 16.06.1981 tarihli Bakanlar Kurulu kararı uyarınca "kamu yararına çalışan dernek" statüsündedir. TÜSİAD Ankara Temsilciliği, katılımcı demokrasi bağlamında ve Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyelik perspektifini gözeterek yasama ve yürütme sürecini TÜSİAD adına takip etmekte, TÜSİAD'ın tüzüğü, amaçları ve ilkeleri çerçevesinde, TÜSİAD'ın karar süreçlerine etkili katılımını sağlamaya yardımcı olmaktadır.

I. ANKARA’NIN EKONOMİK VE SİYASİ GÜNDEMİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME

AB Müzakere Sürecinde Takvim

AB sürecinde takvimin şu şekilde gelişmesi *beklenmektedir*:

- **Haziran 2005:** AB Komisyonu tarafından Müzakere Çerçevesi Önerisinin Hazırlanması
- **Temmuz 2005:** AB Komisyonu tarafından Siyasi ve Kültürel Diyalog Belgesi’nin hazırlanması
- **3 Ekim 2005:** Ankara Anlaşmasının cari AB üyelik yapısına teşmil edilmesi sonrasında “müzakerelerin” başlaması
- **Kasım 2005:** AB Komisyonu tarafından Katılım Ortaklığı Belgesi
- **Kasım 2005:** AB Komisyonu tarafından İlerleme Raporu

Müzakere Modeli

AB müzakere modeli 31 Ocak 2005 Bakanlar Kurulunda yeniden ele alındı. Baş müzakerecinin bir siyasi olması durumunda Devlet Bakanı Sayın Ali BABACAN’ın ismi öne çıkıyor. Baş müzakerecinin bir memur olması durumunda ise aday tecrübeli Büyükelçilerin sayısı 3-4. Müzakere sürecinde temel koordinatör kurumun kim olacağı konusu ise tartışılmaya devam ediyor. Aday kurumlar DPT ve ABGS. Ancak sonuç olarak bu kurumların yeniden yapılandırılması suretiyle ortaya çıkacak bir işbirliği modelinin sorumluluğu alması muhtemel.

Kuzey Irak’ta Erken Yapılanma Girişimleri

Kuzey Irak sürecinde beklentiler realize oluyor; “Geçici Yönetim Yasası”, Kerkük dahil tartışmalı topraklarla ilgili sorunların çözümünün, yeni nüfus sayımına ve yeni kalıcı anayasa onaylanana kadar ertelenmesini öngörüyor. Buna rağmen bölgede bastırılan “erken” yapılanma girişimleri doğal olarak Ankara’nın gelişmelere yönelik tavrını sertleştiriyor. Kısa süre içinde gerçekleşmesi beklenen ABD yeni Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice’ın Ankara ziyaretinin başta Kuzey Irak’taki gelişmeler olmak üzere, gerginlik hissedilen ABD-Türkiye ilişkileri açısından belirleyici ve çözümleyici olması beklenmektedir.

2005-2007
Stand-By 2005-2007 dönemini kapsayacak ve 10 milyar dolarlık ek kaynak sağlayacak yeni IMF Stand-By anlaşmasının gerçekleşmesi için halen üç başlık altında altı kanun tasarısı beklemede: Sosyal Güvenlik (Emeklilik, Genel Sağlık, Sosyal Güvenlik Kurumu, Sosyal Yardımlaşma Sistemi), Bankalar Kanunu ve Gelir İdaresinin Yeniden Yapılandırılması.

Yatırımcı
Danışma Konseyi
28 Nisanda
Toplanıyor Geçen sene ilki gerçekleştirilen “Yatırımcı Danışma Konseyi” toplantısının yenisi bu sene 28 Nisan’da İstanbul’da gerçekleştirilecek. TÜSİAD’ın da başkan düzeyinde katıldığı Yatırımcı Danışma Konseyi 2004 toplantısı sonrasında dile getirilen yatırım ortamı problemleri ile ilgili gelişmelerin ele alınacağı yeni toplantıya IMF ve Dünya Bankası başkanları yanında bu sene Avrupa Yatırım Bankası Başkanı da katılacak.

Yeni RİG
Toplantısı Uzunca bir aradan sonra Kopenhag Siyasi Kriterleri ile ilgili düzenleme ve uygulama performansını incelemek ve gerekli önlemleri almak ile sorumlu Reform İzleme Grubu (RİG) 27 Ocak 2005’de toplandı. Bu alanda süregelen problemlerin ele alındığı RİG raporunun bir kısmı bu çalışmanın ilgili bölümünde yer alıyor. Demokratik standartların yükseltilmesi ve sürekliliğin sağlanması açısından RİG faaliyetine olan ilginin devamlılığı büyük önem arz etmektedir.

TBMM Süreci TBMM’ye yeni sevk edilen Bölgesel Kalkınma Ajanslarına ilişkin kanun tasarısının, Bağımsız Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar Çerçeve Yasası başta olmak üzere IMF’ye verilen yapısal taahhütlere ilişkin temel kanun tasarılarının, 1 Nisan 2005 öncesi mevzuat uyumuna ilişkin düzenlemelerin ve Kamu Reformu açısından önem taşıyan ancak veto edilen İl Özel İdareleri Kanununun önümüzdeki dönemde TBMM’de tekamül etmesi beklenmektedir.

II. YASAMA SÜRECİ

TBMM Genel Kurulu, 13 Ocak 2004 tarihinde gerçekleştirilen 51. Birleşimde alınan karara uygun olarak **on sekiz günlük aradan sonra ilk defa 1 Şubat 2005 Salı günü (bugün) toplanacaktır.** Gerçekleştirilecek olan 52. Birleşim’de, 11.12.2002 tarihli TBMM Danışma Kurulu Kararı’na¹ uygun olarak sözlü soru önergeleri ile diğer denetim konularının sırasıyla görüşülmesi beklenmektedir.

2005 yılı başı itibarı ile TBMM Genel Kurulu Gündemi genel olarak değerlendirildiğinde; görüşülmeyi bekleyen pek çok kanun tasarısı gündemde yer almasına rağmen **yasama sürecinde hızlı bir işleyiş bulunmadığı göze çarpmaktadır.** Öte yandan bu durumun Şubat ve Mart aylarından itibaren önemli ölçüde değişmesi beklenmektedir.

3 Ocak 2005 tarihinde yayımlanan Ankara Bülteni’nde² *“yasama süreci perspektifinde 2005 yılı, Türkiye için özellikle hukuki ve iktisadi alanlarda büyük beklentilerle dolu”* olduğuna işaret ederek 2005 yılının, *“Türkiye’nin gerek siyasi ve hukuki, gerek iktisadi ve sosyal yapısı açısından kapsamlı bir dönüşümün en önemli aşamalarından birisi olmaya aday”* görüldüğünü belirtmiş ve yapısal mevzuat değişiklik beklentilerine ilişkin kapsamlı bir liste vermiştik.

15 Ocak 2005 tarihli Ankara Bülteni³ Yasama Süreci Ara Sayısında ise *“yasama sürecinin temel mekanizması olan Türkiye Büyük Millet Meclisi, 2005 yılı yasama çalışmalarına sakın bir tempo”* ile girdiğini vurgulamış, *“Ocak ayının ilk yarısında üç tanesi uluslararası belgelerin onaylanmasının uygun bulunmasına dair olmak üzere sadece altı kanun görüşülerek kabul edildiğini”* ve *“tasarıların Genel Kurul öncesinde görüşüldüğü TBMM İhtisas*

¹ Salı gününün Denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde Birleşimin başında bir saat süre ile Sözlü Soruların görüşülmesi, Sunuşlar ve İşaret Oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılmasının Genel Kurulun oyuna sunulması hususları, TBMM Genel Kurulu’nun 11.12.2002 tarihli 8. Birleşiminde kabul ettiği Danışma Kurulu önerisi uyarınca kararlaştırılmıştır.

² Yasama Süreci bölümü.

³ Yasama Süreci bölümü.

Komisyonlarında da cari durumda yoğun bir görüşme tempo bulunmadığını” aktarmıştık.

Ayrıca aynı sayıda *“özellikle Adalet Bakanlığının, 1 Nisan 2005 öncesinde TBMM’de görüşülerek kabul edilmesi gereken uyum mevzuatı üzerinde yoğun bir tempo ile çalışmakta”* olduğunu vurgulayarak uyum mevzuatına gerek duyulmasına sebep olan kanunları sıralamıştık.

TBMM Genel Kurulu çalışmalarında verilen on sekiz günlük aranın da etkisi ile bu iki sayıda yapılan değerlendirmeler bugün için de geçerliliğini korumaktadır. Şubat ayında yasama sürecine bakıldığında ise öncelikle halen TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu’nda bulunan **“Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar Hakkında Kanun Tasarısı”**na değinmek yerinde olacaktır. Mezkur tasarıya ilişkin komisyon görüşmelerinin Çarşamba günü (2 Şubat 2005) gerçekleştirilmesi ve tasarının ay içerisinde TBMM Genel Kurulu’na sevk edilmesi beklenmektedir.

Şubat ayında yasama sürecinde ilerlemesi beklenen diğer mevzuat çalışmalarından en önemlileri ise Uluslararası Para Fonu (IMF) açısından da büyük önem taşıyan ve geçtiğimiz ay içerisinde T.C. Başbakanlık’a sunulan **gelir idaresinin yeniden yapılandırılmasını** ile **bankacılık hizmetlerini düzenleyen kanun tasarısı** taslaklarıdır. Hatırlanmalıdır ki bu iki kanun taslağının yanı sıra sosyal güvenlik reformuna ilişkin dört kanun tasarısı taslağının yasama sürecinde ilerlemesi makro uyum programı açısından da büyük önem taşımaktadır.

Şubat ayında kanunlaşma ihtimali bulunan bir diğer mevzuat düzenlemesi ise 24 Haziran 2004 tarihinde kabul edildikten sonra tekrar görüşülmek üzere TBMM Başkanlığı’na gönderilen **“İl Özel İdaresi Kanunu”**dur. Yerel yönetimler reformuna ilişkin en önemli düzenlemelerden bir kısmını içeren, ancak veto edilen bu kanunun TBMM Genel Kurulu’nda yeniden görüşülmesi durumunda yerelleşme yönünde bir adım daha atılmış olacaktır.

A. Geçtiğimiz Dönemde Çıkan Önemli Kanunlar

2005 yılı Ocak ayında 3 tanesi uluslararası belgelerin uygun bulunması ve onaylanmasına ilişkin olmak üzere toplam 6 adet kanun tasarısı görüşülerek kabul edilmiştir. Ocak ayında kabul edilen bütün⁴ kanunlar aşağıdaki tabloda tarih sırasına göre tasnif edilmiştir:⁵

Ocak 2005		
Kanunun Adı	Kabul Tarihi	Numarası
Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Kaldırılması Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	13.01.2005	5286
Afyon İlinin Adının Afyonkarahisar Olarak Değiştirilmesi Hakkında Kanun	06.01.2005	5285
Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Sağlık Birimlerinin Sağlık Bakanlığına Devredilmesine Dair Kanun Tasarısı	06.01.2005	5283

B. Yeni Kanun Tasarıları

Kasım ayı içerisinde TBMM kayıtlarına giren ve TÜSİAD İhtisas Komisyonları tarafından izlemeye alınan veya alınma potansiyeli bulunan tasarılar, TBMM (Esas) İhtisas Komisyonları'na göre aşağıdaki tabloda sıralanmıştır:

Kanun Tasarısının Başlığı	TBMM'ye Geliş Tarihi	Son Durum
Bilgi Edinme Hakkı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı	25.01.2005	
Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu Tasarısı	19.01.2005	
Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı	19.01.2005	
Devlet Memurları Kanunu ve İş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı	14.01.2005	
Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı	11.01.2005	Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu

⁴ Uluslararası belgelerin uygun bulunması ve onaylanmasına ilişkin kanunlar tablolarda gösterilmemektedir.

⁵ Kanunun metnine ulaşabileceğiniz TBMM resmi web sitesi adresleri şu şekildedir:

[http://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k\(kanun_sayisi\).html](http://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k(kanun_sayisi).html)

Örnek: 5181 sayılı kanunun metnine ulaşmak için TBMM resmi web sitesi adresi

<http://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5181.html> şeklindedir.

Devlet Memurları Kanunu ve Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı	07.01.2005	Plan ve Bütçe Komisyonu

C. TBMM İhtisas Komisyonları

TÜSİAD İhtisas Komisyonları tarafından izlemeye alınan veya alınma potansiyeli bulunan kanun tasarıları, TBMM (Esas) İhtisas Komisyonları'na göre aşağıdaki tabloda tasnif edilmiştir:

TBMM İhtisas Komisyonları'nda Görüşülen Kanun Tasarıları

İlgili Komisyon	Tasarının İsmi	Son Durum
Çevre Komisyonu	Çevre Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı	(1), (2), (3)
	Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesine Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun Tasarısı	Gündemde
Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu	Yükseköğretim Kanunu ve Yüksek Öğretim Personel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ⁶	---
Plan ve Bütçe Komisyonu	Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar Hakkında Kanun Tasarısı	--- (3)
	Mikro Finans Kuruluşları Hakkında Kanun Tasarısı	---
	İl Özel İdareleri Kanunu ⁷	Kanunlaştı - 5197 (3) (Veto)
	Belediyeler Kanunu Tasarısı	Kanunlaştı- 5272 (3)
	Tarım Sigortaları Kanunu Tasarısı	---
Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu	Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun Tasarısı	Gündemde (3)
	Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu Tasarısı	Gündemde (3)
	Elektrik Piyasası Kanunu, Doğalgaz Piyasası Kanunu ve Petrol Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı	Gündemde (3)
	Petrol Kanunu Tasarısı	--- (3)
	Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu Tasarısı	Gündemde
	Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi	***7
	Tohumculuk Kanunu Tasarısı	Gündemde

1: Alt komisyondadır.

2: Öncelikli olarak ele alınması kararlaştırılmıştır.

3: TÜSİAD Görüşü sunulmuştur.

⁶ Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi.

⁷ Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği İle Odalar ve Borsalar Kanunu, Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri Hakkında Kanun, Esnaf ve Küçük Sanatkarlar Kanununda değişiklik yapılması öngörülmektedir. Teklif ile; Oda, borsa ve Birlik organlarına, görevi kötüye kullanma suçundan dolayı altı aydan az hapis cezası olanların da seçilebilmesi, Oda ve borsa seçimlerinde oy kullanacak şirket üst yönetici ve temsilcilerinin ahzu kabza yetkili olması ve bu halin seçimlerden önceki altı ay öncesini

D. TBMM Genel Kurulu

TBMM Danışma Kurulu Önerisi⁸ ile belirlenen çalışma programına uygun bir biçimde çalışmalarını sürdürecektir olan TBMM Genel Kurulu'nun **01.02.2004** (bugün) tarihinde gerçekleştirilecek olan **52. Birleşim** için hazırlanan **TBMM Genel Kurulu Gündemi'nin** "Kanun Tasarı ve Teklifleri İle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" bölümü **186 gündem maddesinden oluşmaktadır.**

Bu gündem maddelerinden **131** tanesi "Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun **Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu**"na itirazlarından oluşmaktadır.

Geri kalan 55 madde incelendiğinde; TBMM Genel Kurulu Gündemi'nde **14** tanesi uluslararası belgelerin onaylanmasının uygun bulunduğu olmak üzere toplam **31 adet kanun tasarısı** bulunmakta, **4 tanesi için** komisyon raporu hazırlanmış **21 kanun teklifi** ve **2 tanesi için komisyon raporu hazırlanmış 3 TBMM İktüzüğü değişiklik teklifi** bulunmaktadır. TBMM İhtisas Komisyonlarınca rapor hazırlanmamış olan **17 kanun teklifi** ve **1 iktüzük teklifi** TBMM İktüzüğü 37. maddesi⁹ uyarınca doğrudan gündeme alınan tekliflerdir.

kapsaması ile ilgili şartın Mart 2005 yılındaki seçimlerde uygulanmaması; 4572 sayılı Kanunla kurulan Yeniden Yapılandırma Kurulunun dört yıl olan görev süresinin, İkraz Anlaşması ile sağlanan kredinin kapanış tarihi arasında uyum sağlanması için, Kurulun görev süresi ile ilgili hüküm metinden çıkartılması öngörülmektedir.

⁸ 11.12.2002 tarihli 8 inci Birleşiminde kabul edilen TBMM Danışma Kurulu Önerisi uyarınca:

"(TBMM) Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün Denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde Birleşimin başında bir saat süre ile Sözlü Soruların görüşülmesi, Sunuşlar ve İşaret Oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılmasının (TBMM) Genel Kurulun oyuna sunulması, (TBMM) Danışma Kurulunca uygun görülmüştür."

Bu öneri doğrultusunda benimsenen TBMM Genel Kurulu çalışma programı, 1 Ekim 2004 tarihinde başlayan 22. Dönem 3. Yasama Yılında da uygulanmaktadır.

⁹ Komisyonlarda inceleme süresini düzenleyen 37. madde uyarınca tekliflerin esas komisyonlara havale gününden itibaren en geç kırkbeş gün içinde sonuçlandırılması gerekir. Bu sürenin bitiminde, teklifin doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını Hükümet veya teklif sahipleri isteyebilirler. Daha detaylı bilgi için bakınız : <http://www.tbmm.gov.tr/ictuzuk/ictuzuk.htm>.

E. Önümüzdeki Dönemde TBMM Genel Kurulu Gündemi

Önümüzdeki dönemde TBMM Genel Kurulu'nda görüşülmesi beklenen ve TÜSİAD İhtisas Komisyonları tarafından izlemeye alınan veya alınma potansiyeli bulunan bazı kanun tasarıları aşağıda sıralanmıştır.¹⁰

(TBMM Genel Kurulu'nda yapılacak görüşmelere ilişkin vade klasifikasyonu tamamen cari durumdaki beklentilere dayalı olarak yapılmaktadır. Bu çerçevede, tasarıların görüşülme sırasının TBMM Danışma Kurulu kararı ile değiştirilebileceği ve gerek taslak metinlerin, gerek tasarıların yasama sürecinde ilerleme hızının Hükümetin iradesindeki değişiklikler doğrultusunda gerçekleşeceği dikkate alınmalıdır.)

“Kısa Vade” klasifikasyonu kapsamında belirtilen mevzuat geliştirme çalışmaları; kısa vade içerisinde kanunlaşması yönünde siyasi irade bulunan **kanun tasarılarını (TBMM'ye sevk edilmiş metinleri)** içermektedir.

“Orta Vade” klasifikasyonu kapsamında belirtilen mevzuat geliştirme çalışmaları; yasama sürecinde olağan prosedür çerçevesinde ilerlemesi beklenen **kanun tasarılarını (TBMM'ye sevk edilmiş metinleri)** içermektedir.

“Uzun Vade” klasifikasyonu kapsamında belirtilen mevzuat geliştirme çalışmaları; TÜSİAD İhtisas Komisyonları tarafından izlemeye alınan veya alınma potansiyeli bulunan, ilgili bakanlık, kamu kurum ya da kuruluşu uhdesinde sürdürülen **“bazı” ön yasama çalışmalarını (kanun tasarısı taslaklarını)** içermektedir.

Kısa Vade

- İl Özel İdareleri Kanunu
- Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu Tasarısı
- Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile 6968 Sayılı Zirai Mücadele ve Karantina Kanununun 16ncı Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi¹¹
- Tohumculuk Kanunu Tasarısı

Orta Vade

- Terörle Mücadele Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
- Kozmetik Kanunu Tasarısı
- Dahiliye Memurları Kanunu, İl İdaresi Kanunu, İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ve Devlet

¹⁰ Uluslararası belgelerin uygun bulunması ve onaylanmasına ilişkin kanunlar tablolarda gösterilmemektedir.

¹¹ Nevşehir Milletvekilleri Mehmet ELKATMIŞ ve Osman SEYFİ tarafından verilen 2/346 sayılı kanun teklifi.

Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

- Kadastro Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı
- Elektrik Piyasası Kanunu, Doğal Gaz Piyasası Kanunu ve Petrol Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı
- Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun Tasarısı
- **Yolsuzlukla Mücadele Kanunu Tasarısı¹²**
- Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun Tasarısı

Uzun Vade

İlgili bakanlık, kamu kurum ya da kuruluşu uhdesinde bulunan ve çalışmalara ilişkin ön bilgi aktarımında fayda görülen “**bazı**” önemli mevzuat geliştirme çalışmaları şu şekildedir:

- 1 Nisan 2005 tarihinde yürürlüğe girecek kanunlara uyum amacıyla hazırlanan kanun tasarısı taslağı¹³
- Ekonomik ve Sosyal Konseyin Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun Tasarısı Taslağı
- İdari Yargılama Usulü Kanunu Tasarısı Taslağı
- Genel İdari Usul Kanunu Tasarısı Taslağı
- Tarım Kanunu Tasarısı Taslağı
- Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu Tasarısı Taslağı
- Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı
- Vakıflar Kanunu Tasarısı Taslağı
- Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına ve Yüksek Hâkimlik Tazminatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağı
- İdari Yargılama Usulü Kanunu Tasarısı Taslağı
- Genel İdari Usul Kanunu Tasarısı Taslağı
- Tarım Kanunu Tasarısı Taslağı

¹² Mezkur tasarının gözden geçirilmesi beklenmektedir.

¹³ Konuya ilişkin daha detaylı bilgi 15 Ocak 2005 tarihli “Ankara Bülteni Yasama Süreci Ara Sayısı”nın Yasama Süreci başlıklı bölümünde verilmiştir.

- Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunu Tasarısı Taslağı
- Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu Tasarısı Taslağı
- Gelir İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı
- Finansal Hizmetler Kanunu Tasarısı Taslağı
- Uzun Vadeli Konut Finansman Sistemine İlişkin Kanun Tasarısı Taslağı
- Sosyal Güvenlik Reformuna İlişkin Kanun Tasarısı Taslakları
  - Genel Sağlık Sigortası Kanunu Tasarısı Taslağı
  - Emeklilik Sigortası Kanunu Tasarısı Taslağı
  - Sosyal Yardımlaşma Sistemi Kanunu Tasarısı Taslağı
  - Sosyal Güvenlik Kurumunun Teşkilat ve Görevlerine İlişkin Kanun Tasarısı Taslağı
- Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağı
- Kamu Personelinde Ayrıcalıkların Kaldırılmasına İlişkin Kanun Tasarısı Taslağı
- (Yeni) Türk Ceza Kanunu Tasarısı Taslağı
- Borçlar Kanunu Tasarısı Taslağı
- Kamuda Personel Reformuna İlişkin Kanun Tasarısı Taslağı
- Ticari Sırlar Kanunu Tasarısı Taslağı
- Devlet Sırlar Kanunu Tasarısı Taslağı
- Bilirkişilik Kanunu Tasarısı Taslağı
- Sermaye Piyasası Kanunu Tasarısı Taslağı
- Yargı Reformuna İlişkin Çalışmalar
- Seçim Kanunu İlişkin Kanun Tasarısı Taslağı
- Siyasi Partiler Kanununa İlişkin Kanun Tasarısı Taslağı
- Anayasa Değişiklikleri
- Ulusal Bilgi Güvenliği Kanunu Tasarısı Taslağı

III. KURUMSAL İLETİŞİM PLATFORMLARI**A- Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu - YOİKK**

Bir önceki sayımızda belirttiğimiz üzere Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu çalışmaları bağlamında yeni açılımlara, yeni fikirlere, tıkanan noktalarda alternatif çözüm önerilerine duyulan ihtiyaç sebebiyle Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından organize edilen **II. Kızılcahamam Yatırım Konferansı** 7-9 Ocak 2005 tarihlerinde Kızılcahamam'da toplanmıştır. Yapılan paralel toplantılarda 9 teknik komiteye denk düşen çalışma grubu, kendi alanlarına düşen konularla ilgili sorunların ve çözüm önerilerinin kaydedildiği 9 rapor hazırlamıştır. Bu raporlar önümüzdeki aylar içerisinde gerçekleştirilmesi beklenen YOİKK toplantısında sunulacaktır.

Yatırım ortamını iyileştirme çalışmaları bünyesinde kendisine bir yer edinmeye başlayan ve geçen sene ilki gerçekleştirilen "Yatırımcı Danışma Konseyi" toplantısının yenisi bu sene 28 Nisan'da İstanbul'da gerçekleştirilecektir. TÜSİAD'ın da başkan düzeyinde katıldığı Yatırımcı Danışma Konseyi 2004 toplantısı sonrasında dile getirilen yatırım ortamı problemleri ile ilgili gelişmelerin ele alınacağı yeni toplantıya IMF ve Dünya Bankası başkanları yanında bu sene Avrupa Yatırım Bankası Başkanı da katılacaktır.

YOİKK kapsamında sürdürülen çalışmalarda bugüne kadar yatırım ortamının iyileştirilmesi amacıyla bir grup mevzuat çalışması kanunlaşmış, bir diğer grup mevzuat çalışması ise yasama sürecinde ilerlemeye devam etmektedir. TBMM Genel Kurulu'nda görüşülerek kabul edilen, TBMM'ye sunulan, T.C. Başbakanlık'da bulunan ve ilgili kamu kurum ya da kuruluşunda çalışmaları devam eden kanuna yönelik mevzuat çalışmalarına ilişkin son durum aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

YOİKK Kapsamında Sürdürülen Yasama Çalışmalarında Son Durum (01.02.2005 Tarihi İtibarı İle)	
KABUL EDİLEN KANUNLAR	
•	Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun (4817)
•	İş Kanunu (4857)
•	Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu (4875)
•	Şirket Kuruluşları Kanunu (4884)
•	İş Kurumu Kanunu (4904)
•	Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (4916)
•	Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu (4926)
•	Bağ-Kur Kanunu (4956)
•	Turizmi Teşvik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (4957)

• Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu (4958)
• Türk Patent Enstitüsü Kanunu (5000)
• Enflasyon Muhasebesi (5024)
• Endüstriyel Tasarımların Uluslararası Tesciline İlişkin Lahey Anlaşması (5117)
• Marka Kanunu Anlaşması (5118)
• Entegre Devre Topografyalarının Korunması Hakkında Kanun (5147)
• Maden Kanunu (5177)
TBMM GÜNDEMİNDE BEKLEYEN KANUNLAR
• Çevre Kanunu
• KOBİ Tanımı Kanunu
T.C. BAŞBAKANLIK'DA BEKLEYEN KANUN TASARILARI
• Ulusal Mesleki Yeterlilikler Kurumu Kanunu Tasarısı
• Yatırım Promosyon Ajansı Kanunu Tasarısı
• Yatırımlarda Devlet Yardımları Kanunu Tasarısı
T.C. BAŞBAKANLIK'A SUNULMA AŞAMASINA GELMİŞ VE ÜZERİNDE ÇALIŞILAN KANUN TASARILARI
• Patent ve Marka Vekilleri Birliği Kanunu Tasarısı Taslağı
• Türkiye İlaç Kurumu Kanunu Tasarısı Taslağı
• Telif Hakları Kurumu Kanunu Tasarısı Taslağı
• Sektörel Lisanslar Kanunu Tasarısı Taslağı

B- Reform İzleme Grubu – RİG

27 Ocak 2005 tarihinde gerçekleştirilen en son RİG toplantısında siyasi kriterler bağlamında değerlendirilen konulardan bazıları şu şekildedir

ADLİ SİSTEM

- Halk Denetçiliği Kurumu ("Ombudsmanlık") Kanunu tasarısının kabulü
- Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun oluşumunun değiştirilmesi ve kurulun kararlarına karşı yargı yolunun açılması (Anayasa'nın 159. maddesi)
- Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yargılanmasında idari izin usulünün sınırlandırılması veya kaldırılması (Anayasa'nın 129. maddesi, Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun)
- Uyarma ve kınama cezalarıyla ilgili disiplin kararlarının yargı denetimine açılması (Anayasa'nın 129.maddesi)

YOLSUZLUKLA MÜCADELE

- Yolsuzlukla Mücadele Yasa tasarısının kabulü
- Yolsuzlukla mücadele birimi kurulması

ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER

- Uluslararası Ceza Mahkemesi Statüsü'ne taraf olunması
- Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı'nın onaylanması
- AİHS 13 No'lu Protokol'ün onaylanması

İNSAN HAKLARIYLA İLGİLİ KURUMSAL YAPI

- İnsan Hakları Başkanlığı ve İnsan Hakları Danışma Kurulu gibi insan birimlerinin yeniden yapılandırılması

AYRIMCILIKLA MÜCADELE

- AİHS 12 No.lu Protokol'ün imzalanması

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

- Bağımsız bir denetim sisteminin oluşturulması

KADIN HAKLARI

- Siyasi karar organlarında kadınların katılımını artırmaya yönelik kota uygulanması
- TBMM İçtüzüğü'nün 56. maddesinin değiştirilmesi
"Bayanlar tayyör giyerler."
- TCK'nın 287. maddesinin değiştirilmesi
"Yetkili hakim ve savcı kararı olmaksızın, kişiyi genital muayeneye gönderen veya bu muayeneyi yapan fail hakkında üç aydan bir yıla kadar hapis cezasına hükmolunur."

ÇOCUK HAKLARI

- Çocuk işçiliğinin önlenmesine ilişkin yasal ve idari düzenlemelerin yapılması (15 yaşından aşağı çocukların çalıştırılmasını yasaklayan İş Kanunu belirli sektörlerde uygulanmamaktadır. <5. ve 67. maddeler>)
- TCK'nın 104. maddesinin değiştirilmesi
"Cebir, tehdit ve hile olmaksızın, onbeş yaşını bitirmiş olan çocukla cinsel ilişkide bulunan kişi, şikayet üzerine, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır."

SENDİKAL HAKLAR

- Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu'nda değişiklik yapılması

C- Avrupa Birliği İletişim Grubu - ABİG

ABİG'in yeniden yapılandırılması ön çalışmaları başladı. Eski yapı aslında bir başarı öyküsü gerçekleştiren ABİG, yeni dönemde öngörülen ölçek ve çalışma alanları bağlamında, en azından bir derece ileri bir yapılanma gerektirmektedir.

Yeni yapı yine Dışişleri Bakanlığı ABGS/DPT, TÜSİAD, İKV ve TOBB kurumlarının temsilcilerinin oluşturduğu bir üst kuruldan müteşekkil olacak gözüküyor.

ABİG'in üyelik sürecinin tümünde, hem dış hem iç; hem siyasi ve ekonomik, hem de sosyal ve kültürel tanıtım ve iletişim görevlerini üstlenmesi tasarlanmaktadır. Dolayısıyla önceki ad hoc yapısından daha ileri bir kurumsal yapılanma ihtiyacı vardır. TÜSİAD'ın da tanıtım ve iletişim konusundaki deneyim ve birikiminin kullanılması ve karar sürecinde yer alması tasarlanan bu yeni yapılanmanın 2005 ortasında somut bir düzeye ulaşması beklenmektedir.

D- Ekonomi Koordinasyon Kurulu - EKK

Ekonomi Koordinasyon Kurulu, makro ekonomi başta olmak üzere, ekonomi gündemine ilişkin her türlü konuda yaşanan gelişmeler konusunda zamanlı ve etkili koordinasyonu sağlayarak Türkiye için mümkün olan en üst verimlilik düzeyine ulaşmak amacıyla Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Abdüllatif Şener'in başkanlığında toplanmaktadır. Prensip olarak her hafta bir toplantı yapılması planlanmış olup, ilk EKK toplantısı 25.5.2004 tarihinde yapılmıştır. Toplantıların değişmeyen ana gündem maddesi Ekonomideki Gelişmelerin ve Genel Ekonomik Durumun Değerlendirilmesi maddesi olmaktadır.

EKK geçtiğimiz ay içerisinde aşağıda sıralanan gündem maddeleri çerçevesinde iki toplantı gerçekleştirmiştir.

14 Ocak 2005 Tarihli Toplantı Gündemi

- Yurtdışı Müteahhitlik Sektörünün sorunlarını görüşülmesi ve çözüm yollarının belirlenmesi.

29 Ocak 2005 Tarihli Toplantı Gündemi

- Günlük hayatta karşılaşılan bürokratik engellerle ilgili TOBB tarafından gerçekleştirilen sunuş ve bu alanda alınması gereken tedbirlerin/çözümlerin belirlenmesi.

E- Ekonomik ve Sosyal Konsey - ESK

Daha önce de belirtildiği üzere, Ekonomik ve Sosyal Konsey'in çalışmalarını daha verimli ve etkili bir biçimde sürdürebilmesini temin etmek amacıyla 11 Nisan 2001 tarihinde kabul edilen "Ekonomik ve Sosyal Konsey'in Kuruluşu, Çalışma Esas ve Yöntemleri Hakkında Kanun"da kapsamlı bir güncellemeye gidilmesi beklenmektedir.

Önümüzdeki Salı günü (8 Şubat 2005) ESK Üst Kurulu bir toplantı gerçekleştirerek bir sonraki ESK toplantısının gündemini belirleyecektir. Gerçekleştirilecek bu toplantıda Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) tarafından sürdürülen kanun taslağı ile ilgili çalışmaların da değerlendirilmesi beklenmektedir.

IV. TÜSİAD ANKARA TEMSİLCİLİĞİ'NİN KATILIMLARI

Ankara Temsilciliğinin TÜSİAD Adına Katılım Sağladığı Faaliyetler

- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Müsteşarı Doç. Dr. Adem ŞAHİN ve CARGILL Türkiye Temsilcisi Mustafa SAYINATAÇ'la toplantı
- Tarım Bakanlığı Müsteşarı Haşim ÖĞÜT ile Tarım AB Müktesebatı konusunda toplantı
- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Sadullah ERGİN ile Seçim Kanunları ve Siyasi Partiler Yasası konusunda toplantı
- Hazine Müsteşarlığı Müsteşar Yardımcısı Cavit DAĞDAŞ ile YOİKK çalışmaları ile ilgili toplantı
- Dışişleri Bakanlığı AB Genel Müdür Yardımcısı Selim YENEL ile 17 Aralık zirvesi sonrasında 3 Ekim 2005 tarihinde başlaması öngörülen müzakere sürecine hazırlık konusunda toplantı
- Devlet Planlama Teşkilatı Sanayi Daire Başkanı Latif TUNA ile Dünya Bankasının Mart 2005'de Türkiye'de gerçekleştireceği "Bilgi Ekonomisi Sempozyumu" ile ilgili toplantı
- MESEP (Mesleki Eğitim ve Öğretim Sistemini Geliştirme Projesi) İş Piyasası Çalışma Grubu Toplantısı
- Yaşar Holding Yönetim Kurulu Başkanı Feyhan KALPAKLIOĞLU ile AB Bölgesel Kalkınma Projeleri ile ilgili toplantı
- Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) çalışmaları kapsamında düzenlenen Kızılcahamam II. Yatırım Konferansına katılım
- Birleşmiş Milletler Türkiye Temsilcisi Jakob SIMONSEN ile TÜSİAD - BM işbirliği alanlarıyla ilgili toplantı
- Finlandiya Büyükelçisi Maria SERENIUS ile gündeme yönelik toplantı
- MAKSİFED Başkanı Celal BEYSEL, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşar Yardımcısı Lütfi ELVAN ile toplantı
- MESEP (Mesleki Eğitim ve Öğretim Sistemini Geliştirme Projesi) Ulusal Yeterlilikler Politika Grubu Toplantısı
- Türk - Alman Mesleki Eğitim Çalışma Grubu toplantısı
- Türk Hava Yolları Yönetim Kurulu Başkanı Candan KARLITEKİN ile sektör problemlerine yönelik toplantı

- Alman Mesleki Eğitim Çalışma Grubu ile toplantı
- Başbakanlık Başdanışmanı ve Dışişleri Bakanı Doç. Dr. Abdullah GÜL'ün AB Danışmanı Ahmet SEVER ve Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürü Yüksel ÖZTÜRK ile yasama sürecine ilişkin toplantı
- TÜSİAD Yönetim Kurulu Üyesi Arzuhan YALÇINDAĞ ve TÜSİAD Genel Sekreter Yardımcısı Ebru DİCLE ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Murat BAŞESGİOĞLU ile toplantı
- Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Avrupa Birliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Tuğrul ARAT ile 17 Aralık zirve sonuçlarına ilişkin toplantı
- Kalkınma Bankası Proje Müdür Yardımcısı Serdar KABUKÇUOĞLU ile Bölgesel Kalkınma Platformu konusunda toplantı
- Global Tarımsal Ticaret ve Gelişmekte Olan Ülkeler konulu Konferans
- MEGEP (Mesleki Eğitim ve Öğretim Sistemini Geliştirme Projesi) Politika ve Strateji Grubu Toplantısı
- Devlet Planlama Teşkilatı AB ile İlişkiler Genel Müdürü Cevdet YILMAZ ile Devlet Planlama Teşkilatı bünyesinde müzakere sürecine hazırlık konusunda toplantı
- Ekonomistler Platformu 13. Ekonomi Değerlendirme Kurulu Toplantısı
- Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşar Yardımcısı Lütfi ELVAN ile Devlet Planlama Teşkilatı bünyesinde müzakere sürecine hazırlık konusunda toplantı
- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Nuri OK ile Etik Raporu Çalışmalarına İlişkin Toplantı
- Merkez Bankası Danışmanı Ercan TÜRKHAN ve Zafer YÜKSELER ile toplantı
- TÜSİAD Sağlık Çalışma Grubu Başkanı Ethem SANCAK, TÜSİAD Sağlık Çalışma Grubu Üyeleri Murat DAYANIKLI ve Haluk ÖZSARI, TÜSİAD Genel Sekreter Yardımcısı Ebru DİCLE ile birlikte Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanı Tuncay TEKSÖZ ile toplantı

V. AB MÜKTESEBATINA UYUM VE İDARİ KAPASİTENİN GELİŞTİRİLMESİ

Müzakerelerin açılmasını müteakiben 2005 yılı ve sonrasında Türkiye açısından son derece büyük önem arz edecek olan müzakerelerin işleyiş sürecine ilişkin kapsamlı bilgi aşağıda yer almaktadır.

KATILIM MÜZAKERELERİNİN GENEL OLARAK İŞLEYİŞİ

Katılım müzakereleri, aday ülkenin hangi koşullar altında AB üyesi olabileceğini belirlemektedir. Aday ülkelerin bu süreçte AB müktesebatını üstlenmesi beklenmektedir.

Müzakereler, aday ülkelerin AB müktesebatını kabul etme, yürürlüğe koyma ve etkili bir şekilde uygulama bakımından ne aşamada olduklarının tespiti üzerinde yoğunlaşmaktadır. Ayrıca, belirli müktesebat başlıklarında gündeme gelebilen derogasyonlar ile kapsam ve süre bakımından sınırlı olması gereken geçiş dönemlerinin tespit edilmesine çalışılmaktadır. Böylelikle, daha önceki genişlemelerde olduğu gibi, yeni üyelerin, bazı alanlardaki müktesebatı, müzakereler sırasında tespit edilmiş bir zaman dilimi içerisinde kabul etmelerine imkan tanınmaktadır.

Katılım müzakerelerinin ilke ve usulleri, 1997 yılında gerçekleştirilen Lüksemburg Zirvesinde belirlenmiştir. 1999 yılı Helsinki Zirvesinde ise, her bir aday ülke ile yürütülen katılım müzakerelerinin seyrinin kendi özel koşulları çerçevesinde değerlendirilmesi ilkesi benimsenmiştir. Bu çerçevede, müzakereler, her aday ülkeyle ayrı ayrı yürütülmekte ve müzakerelerin hızı, her bir aday ülkenin hazırlık düzeyine ve çözüm bekleyen konuların niteliğine bağlı olarak değişmektedir.

Müzakerelerinin İşleyişi

Aday ülkelerle, katılım müzakerelerinin açılmasını takiben AB müktesebatının¹⁴ bölümler halinde detaylı bir incelemesi gerçekleştirilmektedir. Tarama (AB müktesebatının analitik olarak incelenmesi) adı verilen bu süreçte, aday ülkeler AB müktesebatının üstlenilmesindeki temel noktalar ve AB'nin temel kuralları hakkında bilgilendirilmektedir.

Avrupa Komisyonu tarafından yürütülen mevzuat tarama sürecinin amacı, AB müktesebatının aday ülkelere açıklanması ve sorun çıkabilecek alanların bu ülkelerle birlikte belirlenmesidir. Teknik bir süreç olan tarama ile, Topluluk hukukuna açıklık getirilmesi ve müktesebatın aday ülkelerin ulusal hukuk sistemlerine uyarlanmasının kolaylaştırılması, dolayısıyla söz konusu ülkelerin üyeliğe hazırlanması hedeflenmektedir. Tarama ayrıca, müktesebatın uyum durumu

¹⁴ AB müktesebatı, Avrupa Topluluklarını Kuran Antlaşmalar ile onu tadil eden Antlaşmaların (Tek Senet, Avrupa Birliği Antlaşması, Amsterdam ve Nice Antlaşmaları) yanı sıra, Topluluk kurumları geçen tarafından kabul edilen tüm ikincil mevzuat (tüzük, direktif, karar, tavsiye vb.) ile Avrupa Toplulukları Adalet Divanının içtihat oluşturan kararlarını içermektedir.

hakkında Komisyonun elindeki verilerin güncelleştirilmesine ve kaydedilen ilerlemeden Topluluk organlarının hızlı bir biçimde haberdar edilmesine imkan tanımaktadır.

Tarama süreci AB müktesebatında yer alan hukuki düzenlemelerin açıklanmasının yanı sıra, söz konusu düzenlemelerin gerekçelerinin açıklanmasını da içermektedir. Bu nedenle anılan sürecin her aşamasına, aday ülkelerin ilgili AB mevzuatına uyum çalışmalarını gerçekleştirecek teknik kadrosunun katılımı önem arz etmektedir.

Özellikle bazı adayların orta vadede Kopenhag kriterlerini karşılayamayacakları hususu dikkate alınarak, genişleme sürecinin farklılaşma (esneklik, farklı hızlar) ilkesi doğrultusunda şekillendirilmesi ve dolayısıyla aday ülkelerin bireysel olarak kaydettikleri gelişim göz önünde bulundurularak müzakerelerin gidişatı ile ilgili karar verilmesi görüşü ağırlık kazanmıştır.

Nitekim Komisyon, İlerleme Raporlarında 2000 yılında adaylarla AB müktesebatının yalnızca belirli bir kısmının müzakere edilebileceği sonucuna varmıştır. Belirli bir dönemde müzakere edilecek mevzuat başlığı sayısı her ülke için farklılık göstermektedir. Bir müktesebat başlığında müzakerenin tamamlanması, bu başlık altında yer alan müktesebatın tamamen üstlenilmesi, uygulamada geçiş dönemine yönelik herhangi bir talebin bulunmaması ve AB'nin konuya ilişkin bilgi taleplerine aday ülkeler tarafından tatmin edici cevaplar verilmesine bağlı olarak gerçekleştirilmektedir. Komisyon, adayların üyeliğe hazırlıkta gösterdikleri genel performansın da dikkate alınması gerektiği görüşünden hareketle, müzakerelerin, ancak AB'nin adayların üyeliğe hazırlık durumlarının bu konuda verdikleri taahhütlerle örtüşmesi halinde tamamlanabileceğini öngörmüştür.

Tarama süreci tamamlanıp mevzuatla ilgili sorunlu alanlar belirlendikten sonra, fiili müzakereler aşamasına gelinmektedir. Bu kapsamda, müzakereler, müktesebat başlıkları itibarıyla açılmakta, yürütülmekte ve kapatılmaktadır.¹⁵ Müzakereler, aday ülkenin müktesebatı üstlenme, uygulama ve yürürlüğe koyma şartları ile derogasyon, kapsam ve süre açısından sınırlı olmak kaydıyla muhtemel geçiş dönemi düzenlemeleri üzerinde yoğunlaşmaktadır. Müzakereler, "Katılım için Hükümetler arası Konferans" adı verilen toplantılar aracılığıyla yürütülmektedir. Toplantılarda, bir tarafta aday ülke diğer tarafta AB üyesi devletler yer almaktadır. Müzakereler iki düzeyde gerçekleştirilmektedir.

Bakanlık seviyesinde; aday ülke ve üye ülkeler, kendi dışişleri bakanları aracılığı ile temsil edilmektedir. Bu düzeydeki müzakerelerde, müzakereler hakkındaki geçici rapor gözden geçirilmekte, pozisyonlar sunulmakta ve hassas siyasi konular tartışılmaktadır.

¹⁵ Müzakereler genel olarak aday ülkeler için kolay sayılabilecek müktesebat başlıkları itibarıyla başlatılmakta, tarım ve bütçe gibi sorunlu alanlar ise daha sonraya bırakılmaktadır.

Temsilciler/Baş müzakereciler seviyesinde; aday ülke baş müzakerecisi ile, üye ülkeler ise AB Daimi Temsilciler Komitesi (COREPER) aracılığı ile temsil edilmektedirler. Bu düzeyde, her bir başlık tartışılmakta, pozisyonlar ve ilave bilgiler sunulmakta ve başlıkların geçici olarak kapatılması öngörülmektedir.

Komisyon, bütünüyle Topluluk yetkisine dahil alanlarda, her bir başlık için ortak müzakere pozisyonları önermekte ve bu pozisyonlar Konsey tarafından oy birliğiyle karara bağlanmaktadır. Müktesebat başlıkları itibarıyla oluşturulan pozisyonlar, müzakerelerde AB Konseyi Dönem Başkanlığı tarafından sunulmaktadır.

Aday ülkeler de müktesebatı oluşturan 31 ayrı başlık için müzakere pozisyonları belirlemekte ve bu belge Komisyonun hazırladığı AB pozisyonuyla birlikte müzakerelerin temel unsurunu oluşturmaktadır.

Müzakerelerde, müktesebat başlıkları itibarıyla geçiş süresi veya derogasyon ihtiyacı duyulan alanların tespiti amacıyla aday ülkeler düzenleyici etki analizi raporları hazırlamaktadır. Söz konusu raporlarda geçiş süresi veya derogasyon ihtiyacının ayrıntılı gerekçeleri ortaya konulmaktadır.

Aday ülke pozisyon metinleri iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısımda, söz konusu müktesebat alanında AB'ye uyum için kaydedilen gelişmeler, mevcut durumun özeti ve varsa geçiş süresi talebi yer almaktadır. İkinci kısımda ise birinci kısma da atıflarda bulunularak, söz konusu talebin gerekçesi ortaya konulmaktadır. Bu kısım, müzakerelerin seyri açısından çok önemlidir. Geçiş süresi taleplerinin AB tarafına kabul ettirilebilmesi, burada sıralanan gerekçelerin ikna ediciliğine bağlıdır. Müzakere pozisyonu Avrupa Komisyonuna gönderilmektedir. Pozisyonların daha net ortaya çıkması için, Avrupa Komisyonu ve aday ülke uzmanları arasında toplantılar yapılmaktadır.

Pozisyonların karşılıklı sunumu yapıp, Hükümetler arası Konferanslarda ele alındıktan sonra artık konu ile ilgili ilave müzakereye gerek olmadığı fikrine varılırsa, müktesebatın o başlığı geçici olarak müzakereye kapatılmaktadır. Tüm konularda mutabakata varılmadıkça hiçbir alanda uzlaşma sağlanmış sayılmamakta ve bu husus "geçicilik" terimi ile ifade olunmaktadır.

Müzakereler sırasında ayrıca, aday ülkenin Topluluk bütçesine katkısı, ilgili ülkenin özellikle yapısal ve tarımsal politikalar gibi AB politikalarına katılım modaliteleri ile Kurucu Antlaşmalarda öngörülen genel kurallara getirilecek istisnalar belirlenmektedir.

Müzakereler tamamlandıktan sonra, ilgili aday ülkenin AB'ye dahil olma şartlarını ortaya koyan Katılım Antlaşması hazırlanmaktadır. Daha önceki genişlemelerde de gözlemlendiği üzere, Avrupa Komisyonu, Antlaşma taslağını ve eklerini hazırlamaya müzakere sürecinde başlamaktadır. Taslak, özel bir çalışma grubu tarafından tartışılmaktadır. Bu çalışma grubunda, üye ülke, aday ülke, Komisyon ve Konsey Genel Sekreterliğinden temsilciler bulunmaktadır. Taslağa

nihai hali, Katılım için Hükümetler arası Konferansların son toplantısında verilmektedir.

Taslak Antlaşma, onaylanmak üzere AB Konseyi ve Avrupa Parlamentosuna gönderilmektedir. Konsey, Antlaşmayı oybirliğiyle kabul etmekte ve Avrupa Parlamentosu oy çokluğuyla metni onaylamaktadır. Konsey ve Avrupa Parlamentosu tarafından onaylanan Antlaşma, üye devletler ve aday ülkeler tarafından imzalanmaktadır. Antlaşma daha sonra, kendi anayasal usullerine göre onaylanmak üye devletlere intikal ettirilmektedir. Antlaşma, tüm üye devletlerce ve aday ülke tarafından onaylanmadıkça yürürlüğe girmemektedir. Üyelik, Katılım Antlaşmasının yürürlüğe girdiği tarihte gerçekleşmektedir.

Katılım Müzakerelerinin Özellikleri

Katılım müzakereleri geleneksel uluslararası alandaki müzakerelerden farklı bir nitelik arz etmektedir. Müzakereler, aynı anda birden fazla platformda sürdürülmektedir.

Müzakereler bir yandan üye ülkeler ve aday ülkeler arasında sürdürülmekte, diğer yandan üye ülkelerin kendi aralarında gerçekleştirilmektedir. Çoğu zaman üye ülkelerin kendi aralarında bir mutabakata varmaları, Birliğin aday ülke ile bir mutabakata varması kadar zor olmaktadır. Avrupa Komisyonu her iki platformda da uzlaştırıcı rol oynamaktadır. Üye ülkeler ve aday ülkeler ortak pozisyonlar için taslak oluşturmada önce pozisyonları kendi içlerinde, yerel ve bölgesel yönetimlerle, iş dünyası ve sendikalarla, muhalefet partileri ve toplumun diğer kesimleri ile müzakere etmek durumundadırlar.

Aday ülke, müzakerelerde tek bir devletle değil 15 üye devletle birden müzakere yürüttüğü için sadece Brüksel’de değil, tüm üye ülke başkentlerinde çok ciddi lobi faaliyetinde ve diplomatik girişimlerde bulunmak zorundadır. Müzakerelerin yürütülmesi ve gelişiminde esas rolü üye devletler oynamaktadır.

AB Antlaşmasına göre Katılım Antlaşmasının Avrupa Parlamentosu tarafından onaylanması gereği nedeniyle Konsey, müzakere sürecinde Avrupa Parlamentosundan da görüş almak zorundadır.

AB, müzakere pozisyonlarını tespit ederken, küreselleşme sürecini ve Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) gibi uluslararası kuruluşlarla yürütülen müzakerelerdeki gelişmeleri de göz önüne almaktadır.

Katılım Müzakerelerinin İlkeleri

Katılım müzakerelerine ilişkin ilkeler AB tarafından Hükümetler arası Konferansın ilk oturumunda karşı tarafa iletilmektedir.

Aday ülke tarafından AB müktesebatının tümüyle üstlenilmesi, uygulanması ve bunun gerektireceği kurumsal yapılanmanın gerçekleştirilmesi gereğidir. Bir başka ifadeyle, aday ülkenin AB

müktesebatının bir kısmını kabul edip bir kısmını kabul etmeme imkanı yoktur. Müzakereler, mevcut müktesebat üzerinden yürütülür ve aday ülkenin Birlik mevzuatının değiştirilmesini talep etmesi söz konusu değildir. Aday ülke, üyelikle birlikte, o zamana dek oluşmuş tüm AB müktesebatını üstlenme taahhüdünde bulunmaktadır.

Bunun yanı sıra, AB müktesebatı değişken bir yapıya sahiptir. Bir yandan müzakereler yürütülürken bir yandan da Birlik kendi ihtiyaçları sebebiyle veya genişlemenin gerekleri doğrultusunda yeni mevzuat çıkartabilmekte veya eskilerini tadil edebilmektedir. Dolayısıyla, aday ülkelerin uymayı taahhüt ettikleri mevzuat da değişmektedir. Bu durum göz önüne alınarak, müzakerelerinin başlangıcından katılımın gerçekleşeceği tarihe kadar kabul edilen mevzuatla ilgili yeniden tarama yapılacağı hususu bir başka ilke olarak belirlenmiştir.

Diğer bir ilke, aday ülkenin veya AB'nin müktesebat başlıkları itibarıyla talep edebilecekleri geçiş süresi ve derogasyonlara ilişkindir. Bu ilke uyarınca, söz konusu talepler hem zaman hem içerik açısından sınırlı olmalı ve ilgili mevzuatın uygulanması için ayrıntılı bir faaliyet planı içermelidir. Ayrıca, bu talepler AB politikaları ve mevzuatında yeniden düzenleme yapılmasını gerektirmemeli, mevcut kuralların uygulanmasını engellememeli ve rekabeti önemli ölçüde bozmamalıdır.

Bir başka ilke, bir müzakere alanındaki pozisyonların diğer müzakere alanındaki pozisyonları etkilememesidir. Diğer bir deyişle, her bir müzakere alanı birbirinden bağımsız ele alınmaktadır.

Son ilke ise, müzakere edilen konuların tümü üzerinde mutabakata varılmadıkça müzakere sürecinin sona ermemiş kabul edilmesidir. Buna göre, Katılım Antlaşması üzerinde uzlaşmaya varılıncaya kadar hiçbir alanda tam anlaşma sağlanmış sayılmaz.

Katılım Müzakerelerinin Tarafları

Müzakere süreci, aday ülkeler, üye ülkeler ve AB'nin kurumsal yapısı içindeki ilgili tüm tarafları kapsamaktadır..

Avrupa Komisyonu: Komisyon aday ülkelerle mevzuat tarama sürecini yürütür ve AB'nin ortak pozisyon metinlerinin taslaklarını hazırlar. Müzakerelerdeki esas görevi, üye devletlerle aday ülkeler arasında aracılık yapmak ve zaman zaman ortaya çıkan sorunları gidermeye çalışmaktır.

Avrupa Komisyonu Genişleme Genel Müdürlüğü: Katılım müzakerelerinde özel bir konuma sahiptir. Genel Müdürlükte her bir aday ülke için bir ekip bulunmakta, bu ekipler AB'nin genişlemesi ile ilgili hususlarda Genişlemeden sorumlu Komisyon üyesine raporlar hazırlamaktadır. Genişleme Genel Müdürü, AB tarafının baş müzakerecisi olarak görev yapmaktadır. Genişleme Genel Müdürlüğünün görevi, müzakere sürecinde karşılaşılan sorunlara çözümler üretmek ve AB üye devletleri ile kurumları ve aday ülkeler ile AB arasında aracılık yapmaktır. Üye devletler tarafından hazırlanan

pozisyon metinleri arasında uyumun sağlanması ve söz konusu metinler doğrultusunda her müktesebat başlığı için bir AB taslak ortak pozisyonu belirlenmesi bu Genel Müdürlüğün görevidir.

Avrupa Komisyonu Genişleme Genel Müdürlüğü ayrıca;

- Tarama sürecini yürütür ve koordine eder,
- Müzakerelerle ilgili temel hukuki düzenlemeleri hazırlar,
- AB Konseyinde genişleme ile ilgili tartışmalarda Komisyonu temsil eder,
- Genişleme ve müzakere süreci ile ilgili teknik konuları koordine eder.

Genişleme Genel Müdürlüğü, bu görevleri yerine getirmek için, Avrupa Komisyonunun diğer birimleri, üye ve aday ülkeler ve onların müzakere takımları ile yakın temas içinde çalışır.

Üye Devletler: Dışişleri Bakanları veya AB nezdindeki Daimi Temsilcileri aracılığı ile müzakereleri yürütürler. Müzakereler için hazırlanan AB ortak pozisyonları için katkı sağlar ve ortaya çıkan metinlere onay verirler. Müzakereler sonucu ortaya çıkan Katılım Antlaşmaları üye ülkelerde kendi anayasal usullerine göre onaylanarak yürürlüğe girmektedir.

AB Konseyi: Üye devletler tarafından belirlenen AB ortak pozisyonlarını kabul eder. Ortak pozisyonlar kabul edilmeden önce Konseye bağlı Genişleme Grubunda tartışılır. Konsey Dönem Başkanlığı, Dışişleri Bakanı veya Daimi Temsilci seviyesinde müzakerelerin başkanlığını ve pozisyonların sunuşunu yapmaktadır.

Avrupa Parlamentosu: Komisyon tarafından müzakere süreci hakkında düzenli olarak bilgilendirilir. Parlamento, bünyesindeki komiteler aracılığı ile bu süreci yakından takip etmektedir. Katılım Antlaşmasının oy çokluğu ile Avrupa Parlamentosundan geçmesi gerekmektedir.

Ekonomik ve Sosyal Komite ile Bölgeler Komitesi: Bu komiteler genişlemeye sosyal taraflar, sivil toplum kuruluşları ve çıkar grupları ve yerel yönetimler açısından yaklaşım, gerektiğinde görüş vermektedirler.

Vatandaşlar: Genişlemeden en çok etkilenecek kesim olan vatandaşlar, Katılım Antlaşmalarının onaylanması sürecinde, referandum yolu ve parlamentolar aracılığı ile rol oynamaktadır.

VI. MAKRO EKONOMİK UYUM PROGRAMINA İLİŞKİN GELİŞMELER

Girişte de bahsedilen 2005-2007 dönemini kapsayacak ve 10 milyar dolarlık ek kaynak sağlayacak yeni IMF Stand-By anlaşması için halen üç başlık altında altı kanun tasarısı beklemededir:

- Gelir İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı
- Finansal Hizmetler Kanunu Tasarısı Taslağı
- Sosyal Güvenlik Reformuna İlişkin Kanun Tasarısı Taslakları
  - Genel Sağlık Sigortası Kanunu Tasarısı Taslağı
  - Emeklilik Sigortası Kanunu Tasarısı Taslağı
  - Sosyal Yardımlaşma Sistemi Kanunu Tasarısı Taslağı
  - Sosyal Güvenlik Kurumunun Teşkilat ve Görevlerine İlişkin Kanun Tasarısı Taslağı

Öte yandan, IMF destekli makro uyum programının parasal hedef ve gerçekleştirmelerini ekteki tabloda izlemek mümkündür.

NİYET MEKTUBUNDA HEDEF OLARAK VERİLEN PARASAL BÜYÜKLÜKLER (1)

	Parasal Taban(1) (Üst Sınır) (Katrilyon TL)	NİV (2) (Üst Sınır) (Katrilyon TL)	NUR (1) (3) (Alt Sınır) (Milyar Dolar)	TCMB NUR (1) (Alt Sınır) (Milyar Dolar)
31 Aralık 2002	10,9	33,1	-9,7	10,0
31 Aralık 2002 (4)	10,7	28,6	-4,6	-
30 Nisan 2003	12,8	32,8	-6,5	8,8
30 Nisan 2003 (4)	11,8	31,0	-6,0	9,3
30 Haziran 2003	13,2	34,1	-7,0	8,8
30 Haziran 2003 (4)	13,0	29,4	-3,9	10,6
30 Eylül 2003	14,1	33,8	-6,0	10,2
30 Eylül 2003 (4)	13,9	23,0	1,5	15,5
31 Aralık 2003	14,9	28,4	-2,0	10,6
31 Aralık 2003 (4)	14,7	26,0	-0,5	13,6
31 Mart 2004	16,1	29,6	-2,0	-
31 Mart 2004 (4)	16,9	27,3	0,7	14,9
30 Nisan 2004	17,5	31,6	-2,0	-
30 Nisan 2004 (4)	17,5	26,0	1,8	16,3
31 Ağustos 2004	20,5	34,6	-2,0	-
31 Ağustos 2004 (4)	19,3	28,0	1,6	16,7
31 Aralık 2004	20,9	35,0	-2,0	-
31 Aralık 2004 (4)	19,2	30,1	0,2	15,2

Kaynak: DPT, Ekonomik Gelişmeler, Aralık 2004.

(1) Aralık 2002, Nisan 2003 ve Haziran 2003 değerleri performans kriterleri olarak takip edilirken diğer tarihler gösterge niteliğinde takip edilmektedir.

(2) Net İç Varlıklar (NİV) büyüklüğüne ait değerler gösterge niteliğinde takip edilmektedir.

(3) Net Uluslararası Rezervler (NUR), Merkez Bankası'nın Net Uluslararası Rezervlerinden Hazinesin IMF'ye olan yükümlülükleri ve orijinal vadesi 1 yıldan kısa döviz cinsinden borçlarının çıkarılması ile oluşan rakam olarak tanımlanmaktadır.

(4) Söz konusu büyüklüklerin gerçekleşme değerleridir.